

POLICY FÖR RIKSBANKENS PENNINGPOLITISKA STYRSYSTEM

BESLUTSDATUM: 2024-12-10
BESLUT AV: Direktionen
ANSVARIG AVDELNING: Avdelningen för marknader (AFM)
FÖRVALTNINGSANSVARIG: Chefen för AFM
DIARIENUMMER: 2024-01154
HANTERINGSKLASS: ÖPPEN

Policy för Riksbankens penningpolitiska styrsystem

Innehåll och syfte

Syftet med denna policy är att ange vägledande principer för utformning och hantering av Riksbankens penningpolitiska styrsystem.

Målgrupp

Policyn riktar sig till medarbetare med direkt eller indirekt koppling till Riksbankens genomförande av penningpolitiken.

Innehållsförteckning

Policy för Riksbankens penningpolitiska styrsystem	1
Innehåll och syfte	1
Målgrupp	1
1 Inledning	3
1.1 Bakomliggande regelverk	3
1.2 Definitioner	3
2 Roller och ansvar	4
3 Principer för det penningpolitiska styrsystemet	4
3.1 Riksbankens operationella mål	5
3.2 Penningpolitiska motparter	5
3.3 Stående faciliteter	5
3.4 Marknadsoperationer	5
3.5 Utförande av marknadsoperationer	6
3.6 Motparter i marknadsoperationer	6
3.7 Motparter i valutatransaktioner	6
3.8 Säkerhet vid kredit	6
3.9 Förändringar i bestämmelser om säkerheter	6
3.10 Incitamentsriktig struktur	7
3.11 Likviditetshantering	7
3.12 Krav på Riksbankens motparter	7
4 Detaljerade regler för Riksbankens penningpolitiska styrsystem	7
5 Efterlevnad	7
6 Ikraftträdande	7

1 Inledning

Det penningpolitiska styrsystemet består av tre centrala komponenter: motparter, penningpolitiska instrument och säkerheter. För att göra det möjligt för Riksbanken att påverka de finansiella förhållandena så att Riksbankens mål om prisstabilitet uppnås ska Riksbanken genomföra direktionens penningpolitiska beslut i praktiken. Detta åstadkoms genom att beslut fattas om vilka kategorier av aktörer som ska få vara penningpolitiska motparter och till vilka villkor de ska få ta del av Riksbankens penningpolitiska instrument.

Denna policy anger de vägledande principer som Riksbanken ska tillämpa när penningpolitiken genomförs och det penningpolitiska styrsystemet utformas.

1.1 Bakomliggande regelverk

Lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank ("riksbankslagen").

Arbetsordning för Sveriges riksbank ("Riksbankens arbetsordning").

1.2 Definitioner

Centralbanksreserver – penningpolitiska motparters fordringar på Riksbanken i form av inlåning och riksbankscertifikat i svenska kronor.

Emission – utgivning av riksbankscertifikat.

Finansiella företag – företag definierade som finansiella företag enligt 1 kap. 2 § riksbankslagen.

Inlåningsränta – räntesats som tillämpas vid utnyttjande av relevant stående inlåningsfacilitet.

Kreditinstitut – institut som motsvarar definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Marknadsoperationer – instrument som Riksbanken använder för att i penningpolitiskt syfte genomföra transaktioner på marknaden.

Motpart i valutatransaktioner – institut med vilket Riksbanken har ett gällande anslutningsavtal avseende motpart i valutatransaktioner.

Penningpolitiska instrument – marknadsoperationer och stående faciliteter.

Penningpolitisk motpart – institut med vilket Riksbanken har ett gällande anslutningsavtal avseende penningpolitisk motpart.

Penningpolitiskt styrsystem – det styrsystem som gör det möjligt för Riksbanken att påverka de finansiella förhållandena så att Riksbankens mål om prisstabilitet uppnås.

Repor – instrument som används i penningpolitiskt syfte – transaktioner avseende försäljning av värdepapper med samtidigt återköp.

Riksbankscertifikat – löpande skuldebrev emitterat av Riksbanken.

RIX – Riksbankens anmälda avvecklingssystem som tillhandahåller avvecklingstjänsterna RIX-RTGS och RIX-INST där avveckling sker över konton i Riksbanken.

RIX-deltagare – institut med vilket Riksbanken har ett gällande anslutningsavtal avseende RIX samt Riksbanken i sin roll som avsändande och mottagande kontohavare.

Stående faciliteter – de utlånings- och inlåningsfaciliteter som Riksbanken tillhandahåller i penningpolitiskt syfte och som behöriga institut på eget initiativ får utnyttja enligt förutbestämda villkor.

Stående inlåningsfacilitet – en stående facilitet för inlåning.

Stående utlåningsfacilitet – en stående facilitet för kredit.

Utlåningsränta – räntesats som tillämpas vid utnyttjande av relevant stående utlåningsfacilitet.

Valutaswappar – instrument som används i penningpolitiskt syfte där Riksbanken köper eller säljer svenska kronor mot annan valuta och samtidigt säljer respektive köper tillbaka svenska kronor på termin vid en fastställd återköpsdag.

2 Roller och ansvar

Enligt Riksbankens arbetsordning beslutar direktionen i ärenden av principiell karaktär eller större betydelse (principiella beslut) för penningpolitiken.

AFM ansvarar för beredning av direktionens beslut om utformningen av Riksbankens penningpolitiska styrsystem och genomförandet av direktionens penningpolitiska beslut.

3 Principer för det penningpolitiska styrsystemet

Riksbanken ska använda ett penningpolitiskt styrsystem som gör det möjligt att påverka de finansiella förhållandena så att Riksbankens mål om prisstabilitet uppnås. Det penningpolitiska styrsystemet ska ha ett operationellt mål och reglera

penningpolitiska instrument, motparter samt värdepapper och andra fordringar som utgör godkända säkerheter vid kredit.

3.1 Riksbankens operationella mål

Det penningpolitiska styrsystemet ska vara utformat på ett sätt som ger Riksbanken möjlighet att påverka svenska marknadsräntor. Riksbanken bestämmer prissättningen av centralbanksreserver – de penningpolitiska motparternas kortfristiga fordringar på Riksbanken – och påverkar därigenom prissättningen av nära substitut till centralbanksreserver på penningmarknaden. Förändringar i penningmarknadsräntorna kommer under normala förhållanden i sin tur att påverka övriga räntor i ekonomin och de finansiella förhållandena mer generellt genom den s.k. penningpolitiska transmissionsmekanismen.

3.2 Penningpolitiska motparter

Riksbankens penningpolitiska motparter ska vara kreditinstitut som är deltagare i RIX. Direkt deltagande i RIX innebär att en penningpolitisk motparts transaktioner med Riksbanken inte är beroende av motpartens avtal och relationer med en korrespondentbank. Därigenom kan Riksbanken säkerställa att genomförandet av penningpolitiken inte påverkas av osäkerhetsfaktorer beroende på tredje part, såsom ett tekniskt problem hos en korrespondentbank. Om det finns särskilda skäl kan Riksbanken göra undantag från kravet på att en penningpolitisk motpart ska vara kreditinstitut.

3.3 Stående faciliteter

Riksbanken ska använda stående faciliteter för att sätta gränser för dagslåneräntan. Genom att erbjuda penningpolitiska motparter stående faciliteter för inlåning över natten till *inlåningsräntor* och för utlåning över natten till *utlåningsräntor* kan Riksbanken styra räntan på lån över natten – *dagslåneräntan* – mellan motparterna. Syftet är att dagslåneräntan ska fungera som ett ankare för övriga penningmarknadsräntor.

3.4 Marknadsoperationer

Riksbanken kan använda marknadsoperationer för att stabilisera dagslåneräntan mellan Riksbankens in- och utlåningsräntor och för att mer direkt påverka de finansiella förhållandena på näraliggande marknader till dagslånemarknaden. Marknadsoperationer kan genomföras i form av repor, kredit mot säkerhet, köp eller försäljning av värdepapper, emissioner, inlåning och valutaswappar. Riksbanken väljer den transaktionsform som bedöms vara mest ändamålsenlig vid varje givet tillfälle.

3.5 Utförande av marknadsoperationer

Marknadsoperationer ska om det är praktiskt möjligt och lämpligt utföras genom anbudsförfaranden, annars genom bilaterala förfaranden. Ett anbudsförfarande säkerställer likabehandling av motparterna och är därför att föredra, om det inte motverkar avsikten med transaktionen.

3.6 Motparter i marknadsoperationer

Endast penningpolitiska motparter ska i normala fall vara motparter i marknadsoperationer med undantag för köp och försäljningar av värdepapper. Om det finns särskilda skäl kan Riksbanken genomföra andra former av marknadsoperationer med andra institut än penningpolitiska motparter.

3.7 Motparter i valutatransaktioner

Vid transaktioner som avser växling mellan svenska kronor och utländsk valuta ska Riksbanken använda sig av en särskild kategori motparter som bedöms ha en god kapacitet att handla i de relevanta valutorna. Både inhemska och utländska kreditinstitut kan vara motparter i valutatransaktioner.

3.8 Säkerhet vid kredit

Vid kreditgivning i penningpolitiskt syfte får Riksbanken endast låna ut medel till solventa motparter och ska kräva betryggande säkerhet för att begränsa sina kreditrisker. Med betryggande säkerheter avses bl.a. marknadsnoterade skuldförbindelser med mycket hög kreditvärdighet som är utgivna av företag eller institutioner i Sverige eller i ett annat land som bedöms ha en betryggande rättsordning och en väl fungerande finansiell infrastruktur. För skuldförbindelser som är förknippade med särskilda risker, exempelvis systemrisk eller koncentrationsrisker, kan särskilda begränsningar införas. Även tillgodohavande på konto i Riksbanken eller annan centralbank kan bedömas vara en betryggande säkerhet. Om det finns särskilda skäl kan Riksbanken även acceptera en direkt garanti från den svenska staten. Samtliga säkerheter ska värderas dagligen.

3.9 Förändringar i bestämmelser om säkerheter

Bestämmelserna rörande säkerheter vid kredit ska anpassas efter vad genomförandet av penningpolitiken eller åtgärder i penningpolitiskt syfte kräver. Förändringar i bestämmelserna måste dock vara av sådan art att säkerheterna alltid bedöms vara betryggande.

3.10 Incitamentsriktig struktur

Styrsystemet ska ge penningpolitiska motparter incitament att hantera sin likviditet på ett sätt som främjar Riksbankens möjlighet att styra de korta penningmarknadsräntorna.

3.11 Likviditetshantering

Riksbanken ska ha instrument som gör det möjligt att på ett effektivt sätt påverka banksystemets likviditetsposition gentemot Riksbanken. Tillgången till sådana instrument gör det möjligt för Riksbanken att bidra till en stabil prisbildning på dagslånemarknaden.

3.12 Krav på Riksbankens motparter

Riksbanken ska ställa krav som syftar till att den som är motpart agerar på ett sätt som medverkar till att det penningpolitiska styrsystemet fungerar väl. Dessa krav kan till exempel handla om att motparterna ska medverka i Riksbankens informationsinsamling rörande marknadens funktionssätt, utveckling, etc. Denna informationsinhämtning syftar till att främja effektiviteten i genomförandet av penningpolitiken. Olika sorters risker – operationella, finansiella, etc. – ska i den utsträckning det är möjligt begränsas genom att Riksbanken ställer lämpliga krav på sina motparter.

4 Detaljerade regler för Riksbankens penningpolitiska styrsystem

Detaljerade regler som avser det penningpolitiska styrsystemet ska samlas i Villkor för RIX och penningpolitiska instrument (villkoren). AFM ansvarar för att upprätta villkoren i de delar som rör genomförandet av penningpolitiken.

5 Efterlevnad

Chefen för AFM ansvarar för att

- tillämpa denna policy
- vid behov och i enlighet med Riksbankens arbetsordning besluta om ytterligare regler och/eller rutinbeskrivningar kopplade till denna policy
- följa upp efterlevnaden av denna policy
- rapportera till direktionen om efterlevnaden av denna policy.

6 Ikraftträdande

Denna policy träder i kraft den 1 januari 2025 och ersätter tidigare version (dnr 2023-01368) som direktionen fattade beslut om den 14 december 2023.